

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ

УДК 373.5.091.33:004.77]:821.161.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15321117>

Веб-квести як інструмент розвитку творчого мислення та активізації творчих здібностей школярів на уроках української літератури

Солодюк Наталія Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, 21000, solodiuk.n@vspu.edu.ua,
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>

Віннічук Алла Петрівна

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, 21000, alla.vinnichuk@vspu.edu.ua,
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0359-4169>

Крупка Віктор Петрович

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна, 21000, viktor_krupka@ukr.net,
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2320-8045>

Прийнято: 19.04.2025 | Опубліковано: 29.04.2025

Анотація. Традиційні методи навчання часто не можуть задовольнити природну цікавість і потребу учнів у самостійному дослідженні. Веб-квести

пропонують нові можливості для подолання цієї проблеми та стимулювання творчої активності школярів. **Мета** статті полягає у розкритті сутності понять «творче мислення», «творчі здібності», а також в обґрунтуванні доцільності використання веб-квестів на уроках української літератури для розвитку творчого мислення школярів та активізації їх творчих здібностей. У процесі дослідження використано такі **методи**: аналіз літературних джерел для оцінювання наукового підґрунтя з досліджуваної проблематики та існуючих підходів до інтеграції веб-квестів в освітній процес; метод тематичного квесту для чіткого структурування веб-квесту на конкретну тему (Народна казка «Яйце-райце»). **Результати**. Розкрито сутність понять «творче мислення» і «творчі здібності». Обґрунтовано, що творчі здібності учнів забезпечать творчі здобутки лише при наявності творчого мислення, бажання і мотивації. Акцентовано увагу, що у розвитку творчих здібностей важливу роль відіграють інноваційні методи навчання, спрямовані на активну участь учнів у навчальному процесі, зокрема веб-квести. Визначено основну мету літературного веб-квесту, що полягає в заохоченні учнів до самостійного пошуку нової інформації, розширенні та поглибленні знань через об'єднання відомостей з різних джерел. Розглянуто структуру веб-квесту, яка включає кілька ключових елементів (вступ, завдання, процес, ресурси, оцінювання, висновок), кожен з яких відіграє важливу роль у стимулюванні творчої активності учнів. Визначено взаємопов'язані етапи підготовки веб-квесту. Запропоновано фрагмент уроку з української літератури для учнів 5 класу з використанням веб-квесту на тему Народна казка «Яйце-райце». **Висновки**. Створення веб-квесту з української літератури дозволяє розробити інтерактивний ресурс, який мотивує учнів досліджувати українську літературу в цікавий та захоплюючий спосіб. Літературний веб-квест заохочує учнів до самостійного пошуку нової інформації, розширення та поглиблення знань, сприяє розвитку їх творчого мислення та активізації творчих здібностей.

Ключові слова: творча активність, пізнавальна активність, процес навчання, інтерактивний ресурс.

Web Quests as a Tool for the Development of Creative Thinking and the Activation of Students' Creative Abilities in Ukrainian Literature Lessons

Nataliia Solodiuk

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian Literature, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, solodiuk.n@vspu.edu.ua,
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-1757-6319>

Alla Vinnichuk

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of the Ukrainian Literature, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, alla.vinnichuk@vspu.edu.ua,
ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0359-4169>

Viktor Krupka

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of the Ukrainian Literature, Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, viktor_krupka@ukr.net,
ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2320-8045>

***Abstract.** Traditional teaching methods often fail to satisfy students' natural curiosity and their need for independent research. Web quests offer new opportunities to overcome this problem and stimulate students' creative activity. The **objective** of this article is to reveal the essence of the concepts of "creative thinking," "creative*

abilities," and to justify the relevance of using web quests in Ukrainian literature lessons to develop students' creative thinking and activate their creative abilities. The following **methods** were used in the research: analysis of literary sources to assess the scientific foundation of the research topic and existing approaches to integrating web quests into the educational process; the thematic quest method for clearly structuring a web quest on a specific topic (the folk tale "Yaitse-Raitse"). **Results.** The concepts of "creative thinking" and "creative abilities" are revealed. It is justified that students' creative abilities will lead to creative achievements only when creative thinking, desire, and motivation are present. Attention is drawn to the fact that innovative teaching methods aimed at active student participation in the learning process, particularly the web quest, play an important role in the development of creative abilities. The main goal of the literary web quest is identified, which is to encourage students to independently search for new information, expand and deepen their knowledge through the integration of information from various sources. The structure of the web quest is discussed, which includes several key elements (introduction, task, process, resources, evaluation, conclusion), each of which plays an important role in stimulating students' creative activity. The interconnected stages of preparing the web quest are defined. A fragment of a Ukrainian literature lesson for 5th-grade students using a web quest on the folk tale "Yaitse-Raitse" is proposed. **Conclusions.** Creating a web quest in Ukrainian literature allows for the development of an interactive resource that motivates students to explore Ukrainian literature in an interesting and engaging way. The literary web quest encourages students to independently search for new information, expand and deepen their knowledge, and contributes to the development of their creative thinking and activation of their creative abilities.

Keywords: creative activity, cognitive activity, learning process, interactive resource.

Постановка проблеми. У світі, що стрімко змінюється, здатність мислити творчо стає однією з ключових компетенцій успішної особистості. Освітня система, відповідаючи на виклики часу, усе більше уваги приділяє розвитку креативності учнів. У цьому контексті особливого значення набуває дослідження розвитку творчого мислення та активізації творчих здібностей школярів, зокрема на уроках української літератури.

Творче мислення відіграє ключову роль у формуванні активної, самостійної та ініціативної особистості учня. Завдання освітян – створювати умови для розвитку творчого потенціалу кожного учня, використовуючи методи та технології, що стимулюють креативність та інноваційне мислення. Це дозволить виховати покоління активних, ініціативних та здатних до постійного саморозвитку особистостей.

Незважаючи на розвиток технологій, традиційні методи навчання часто не в змозі задовольнити природну цікавість і потребу учнів у самостійному дослідженні. Веб-квести пропонують нові можливості для подолання цієї проблеми та стимулювання творчої активності школярів. Вони не лише розвивають творчі здібності, але й посилюють мотивацію до навчання, створюють контекст, у якому знання та навички мають практичне застосування. Це робить навчання більш осмисленим та цікавим для учнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Т. А. Яновська аналізує розвиток творчого мислення як пізнавального процесу, важливого для формування креативних здібностей учнів. Н. М. Латиш [1] досліджує творче мислення молодших школярів, а Т. М. Третяк [2] – творче мислення старшокласників в умовах інформаційної невизначеності. В. О. Моляко та Т. М. Третяк [3] підкреслюють, що творчий потенціал учнів активно розвивається через здатність адаптуватися до нових, неструктурованих умов, що є основою для використання в навчальному процесі таких технологій, як веб-квести. Науковці розглядають механізм розвитку творчого мислення шляхом

вирішення проблем, які не мають єдиного відповіді, і вимагають від учнів креативного підходу.

Ю. І. Бондаренко [4] акцентує увагу на важливості розвитку творчих здібностей учнів через написання власних оригінальних художніх творів. Автор пов'язує цю діяльність із набуттям учнями літературно-дослідницьких навичок як етапу, що передує безпосередньому розвитку творчої діяльності. І. Г. Павленко та І. І. Курліщук [5] наголошують на використанні мистецтва для розвитку творчих здібностей учнів. Веб-квест допомагає школярам не тільки створювати літературні твори, але й аналізувати їх, поєднуючи художній підхід із науковим, що сприяє розвитку як когнітивних, так і емоційних складових творчості. А. В. Лаврова [6] вважає, що проєктна діяльність на уроках української літератури сприяє розвитку творчих здібностей у школярів, навичок критичного мислення, роботи в команді, презентації та пошуку інформації.

Г. Іванова [7] звертає увагу на структуру та етапи роботи з веб-квестом, який є ефективним інструментом для активізації творчої діяльності учнів. Автор підкреслює, що веб-квести сприяють формуванню не тільки інтелектуальних навичок, а й розвитку соціальних умінь через колективну роботу, що є важливим аспектом творчої діяльності. О. Мхитарян та О. Олійник [8] зазначають, що веб-квести стимулюють творчість учнів на уроках літератури, створюючи умови для розвитку критичного мислення, а також забезпечують інтерактивну участь учнів у процесі навчання. К. Є. Маргітич [9] акцентує увагу на важливості теоретичного підходу в навчанні, що забезпечує високий рівень розвитку творчих умінь. Веб-квести, за її словами, є ефективним інструментом для стимулювання пізнавальної активності учнів та розвитку їхнього творчого потенціалу в контексті навчання української літератури. І. Баліцька та О. В. Караман [10] аналізують можливості веб-квестів у розвитку розвивального навчального середовища. Вони відзначають, що веб-квести не лише стимулюють пізнавальну активність учнів, але й забезпечують інтерактивний підхід до навчання, що підвищує ефективність навчального процесу. Г. Р. Корицька [11]

обґрунтовуючи роль веб-квестів у реалізації проблемно-пошукової діяльності учнів, підкреслює, що веб-квести сприяють розвитку навичок самостійного пошуку та аналізу інформації, що є важливим етапом у навчанні.

Отже, численні дослідження підтверджують високу ефективність веб-квестів як інструменту для розвитку творчих здібностей учнів. Вони не лише стимулюють критичне мислення та пізнавальну активність, але й сприяють розвитку творчого потенціалу через активне використання Інтернет-ресурсів, аналіз різних видів інформації та створення оригінальних навчальних продуктів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Вивчення української літератури завжди було важливим аспектом формування загальної культурної та інтелектуальної бази учнів. Однак сучасний освітній процес передбачає оновлення традиційних методів навчання, які дозволяють більш ефективно розвивати творчі здібності школярів. Однією з таких інноваційних форм є веб-квести, використання яких відкриває нові можливості для стимулювання учнів до активного та самостійного пізнання літературних творів. Однак досі залишаються питання щодо інтеграції цього інструменту в загальну навчальну практику та його впливу на розвиток творчого мислення учнів і навичок у них критичного аналізу. Ці невирішені аспекти формують основу дослідження. Потенційний внесок авторів статті полягає у розробці веб-квесту «Яйце-райце» за змістом української народної казки «Мудра дівчина» для учнів 5 класу. Розробку можна використовувати для перевірки знань учнів з даного твору. Також ґрунтовано потенціал веб-квестів загалом для розвитку критичного мислення учнів, що стимулює їх не просто запам'ятовувати матеріал, а й самостійно аналізувати, рефлексувати та порівнювати різні точки зору. Це, в свою чергу, дозволяє розвивати критичне мислення учнів та їх здатність до аналізу художніх творів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у розкритті сутності понять «творче мислення», «творчі здібності», а також в обґрунтуванні доцільності використання веб-квестів на уроках української

літератури для розвитку творчого мислення школярів та активізації їх творчих здібностей.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мислення – це активний процес, під час якого людина будує ментальні моделі дійсності, встановлюючи причинно-наслідкові зв'язки між різними елементами. Серед усіх видів мислення особливе місце займає творче мислення. Саме воно дозволяє виходити за рамки шаблонів, генерувати оригінальні ідеї та знаходити нестандартні рішення.

В. О. Моляко та Т. М. Третяк розглядають творче мислення як процес пошуку нових рішень, ідей, концепцій та технологій для вирішення різноманітних проблем, як інструмент для аналізу інформації та створення необхідних конструкцій [3]. Проте творче мислення – це не просто обробка інформації, а її трансформація та синтез, що веде до появи чогось принципово нового. Основними характеристиками творчого мислення є: *оригінальність* – здатність продукувати незвичайні, нестандартні ідеї; *гнучкість* – уміння швидко переключатися між різними аспектами проблеми та підходами до її вирішення; *швидкість* – здатність генерувати велику кількість ідей за короткий проміжок часу; *глибина* – уміння проникати в суть проблеми, бачити приховані закономірності.

Т. А. Яновська зазначає, що творче мислення передбачає уміння орієнтуватися на суттєві ознаки об'єктів і явищ, підкорятися законам логіки, організовувати свої дії відповідно до цих законів, здійснювати логічні операції (класифікацію, систематизацію, аналіз, синтез), аргументувати їх, будувати припущення і робити висновки [12].

У молодшому шкільному віці (6-10 років) творче мислення тісно пов'язане з розвитком уяви та фантазії. На цьому етапі важливо створювати середовище, яке стимулює дитячу цікавість та експериментування. Ігрові методики, малювання, створення історій – усе це сприяє розвитку креативності. У підлітковому віці (11-15 років) творче мислення набуває більш абстрактного

характеру. Учні починають краще розуміти причинно-наслідкові зв'язки, що дозволяє їм генерувати складні ідеї. На цьому етапі ефективними є проєктні роботи, дискусії, розв'язання проблемних ситуацій. У старшому шкільному віці (16-18 років) творче мислення досягає найвищого рівня абстракції. Учні здатні до більш складного аналізу, синтезу інформації з різних галузей знань. Важливо заохочувати їх до самостійних досліджень, створення власних творчих продуктів.

Ідеї, які генеруються у процесі творчого мислення і нестандартний підхід є основою для розвитку творчих здібностей. Проте творчі здібності включають не лише генерування ідей, а й здатність їх втілювати, адаптувати та вдосконалювати.

І. Г. Павленко та І. І. Курліщук [5] трактують творчі здібності як індивідуально-психологічні якості людини, які відповідають вимогам творчої діяльності та є необхідною умовою її ефективного виконання. Природні задатки стають здібностями лише через діяльність, адже вони не лише проявляються, але й формуються завдяки ній. Водночас, як зазначають М. О. Сова та ін. [13], самі по собі творчі здібності не гарантують творчих здобутків. Для цього потрібний «двигун», який би запустив механізм мислення, тобто потрібні бажання, воля та мотивація.

С. Л. Парфілова [14] розглядає літературні здібності як здатність до творчості засобами художнього слова. Виходячи з цього, автор пропонує дефініцію «літературно-творчі здібності», які є сукупністю множини певних психічних властивостей, що у своїй функціональній єдності забезпечують успішність літературно-творчої діяльності.

К. Є. Маргітич [9] зазначає, що основними складовими розвитку творчих здібностей учнів є прогрес, творчість і компетентність, тому педагогам необхідно враховувати індивідуальні психологічні особливості дітей, постійно стимулювати їхню пам'ять, уяву та фантазію, викликати та підтримувати інтерес.

Підсумовуючи погляди науковців, під творчими здібностями розуміємо комплекс індивідуально-психологічних особливостей особистості, які сприяють самостійному генеруванню великої кількості оригінальних ідей і нешаблонному їх вирішенню, тобто здатність до образного мислення, емоційного сприйняття художнього тексту, оригінальної інтерпретації прочитаного та створення власних текстів.

Творчі здібності школярів розвиваються найбільш ефективно в атмосфері співпраці та взаємодії. У творчому колективі діти мають можливість не лише висловлювати свої ідеї, а й обмінюватися досвідом, слухати думки інших, вчитись на помилках і досягати спільних результатів. Саме в такому середовищі формуються вміння аналізувати інформацію, знаходити компроміси та приймати спільні рішення. Роль вчителя у процесі розвитку здібностей учнів полягає в тому, що він повинен створювати на уроках атмосферу, яка стимулює творче мислення, заохочує нестандартні підходи та ідеї.

Широкі можливості для розвитку творчих здібностей учнів надає українська література, що зумовлено її специфікою, зокрема роботою з художніми текстами, які самі є продуктами творчої діяльності. Аналізуючи літературні твори, учні знайомляться з різними формами і методами творчого самовираження, що стимулює розвиток їхнього потенціалу.

Ю. І. Бондаренко [4] наголошує на певній етапності розвитку літературно-творчих здібностей школярів. Для учнів 5-8 класів цей процес відбувається тільки на основі жанрових особливостей літературних творів (художні стилі в цих класах не вивчаються), а для учнів 9-11 класів – шляхом ускладнення жанрових вимог стильовими у контексті вивчення відповідних періодів, які проходили розвиток вітчизняного мистецтва слова.

Важливу роль у розвитку творчих здібностей відіграють інноваційні методи навчання, спрямовані на активну участь учнів у навчальному процесі. Серед них веб-квест займає одне з провідних місць. Вперше термін «веб-квест»

запропонували у 1995 році професор Університету Сан-Дієго (США) Берні Додж і його студент Том Марч.

Веб-квест поєднує ідеї проєктного методу та ігрових технологій у середовищі Інтернет засобами веб-технологій [15]. Але веб-квест – це не просто гра, а спосіб, який дозволяє поглибити й закріпити набуті знання і навички, навчитися рішуче діяти у непередбачуваних ситуаціях, працювати в команді [16]. Зміст веб-квесту полягає у цілеспрямованому пошуку необхідної інформації шляхом опрацювання матеріалів з конкретних сайтів, в ході якого кожен учасник виконує поставлене завдання з метою поглиблення й інтеграції знань [8]. Методологічною основою веб-квесту є активне навчання, що створює передумови для перетворення нової інформації в нові знання.

Літературний веб-квест передбачає організацію вчителем пошукової діяльності учнів з урахуванням певних параметрів та часових меж. Головною його метою є стимулювання учнів до пошуку нової інформації, розширення та поглиблення їхніх знань через інтеграцію інформації з різних джерел. Такий підхід є інтерактивним процесом, під час якого учні самостійно здобувають знання, при мінімальному втручанні вчителя [8]. Отже, учні стають активними суб'єктами навчально-пізнавальної діяльності, а вчитель лише сприяє пошуку інформації, перестаючи бути джерелом знань [10].

Особливістю веб-квестів є те, що значна частина або вся необхідна інформація для самостійної чи групової роботи учнів представлена на різних веб-ресурсах. Завдяки використанню гіперпосилань учні не відчують цього, працюючи в одному інтегрованому інформаційному середовищі, де місце розташування кожного окремого джерела не має великого значення. Учні ставлять завдання зібрати матеріали з Інтернету за обраною темою, розв'язати певну проблему, опираючись на знайдені ресурси. Частина посилань на джерела надає вчитель, а решту учні шукають самостійно за допомогою пошукових систем. Після завершення квесту учні презентують результати своєї роботи у

вигляді веб-сторінок, творчих проєктів або в інших форматах – електронному, друкованому чи усному [10].

Структура веб-квесту включає кілька ключових елементів, кожен з яких відіграє важливу роль у стимулюванні творчої активності учнів.

1. *Вступ* – перший крок веб-квесту для привернення уваги учнів та їх мотивації. Подається загальний опис проєкту, окреслюється проблемна ситуація, яка потребує вирішення. Вступ має бути цікавим та інтригуючим, щоб з самого початку активізувати творче мислення учнів.

2. *Завдання* – ключовий елемент веб-квесту, який чітко формулює кінцевий результат, якого мають досягти школярі. Завдання можуть бути різноманітними: від створення презентації чи веб-сайту до розробки плану дій або прийняття рішення у змодельованій ситуації. Важливо, щоб вони були достатньо складними для стимулювання творчого мислення, але водночас досяжним для учнів.

3. *Процес* детально описує етапи роботи, містить чіткі інструкції для кожного кроку виконання завдання, допоміжні матеріали (графіки, таблиці, схеми), які допоможуть учням організувати свою роботу. Процес має бути структурований таким чином, щоб залишати простір для творчості та самостійного пошуку рішень.

4. *Ресурси* – перелік інформаційних джерел, необхідних для виконання завдання. Зазвичай це посилання на веб-сайти, але можуть бути й інші джерела: книги, статті, відео. Важливо, щоб ресурси були ретельно підібрані вчителем і відповідали рівню підготовки учнів. Наявність різноманітних джерел стимулює школярів до аналізу та синтезу інформації, розвиває навички критичного мислення.

5. *Оцінювання* визначає критерії оцінки роботи учнів. Це допомагає школярам зрозуміти, що від них очікують, і спрямовує їхню творчу енергію в потрібне русло. Критерії оцінювання включають оригінальність ідей, якість аргументації, естетичність презентації тощо.

6. *Висновок* підсумовує досвід, отриманий учнями під час роботи над веб-квестом. Це момент для рефлексії, коли школярі можуть осмислити творчий процес, обговорити, чого вони навчилися і які навички розвинули.

Веб-квести різними способами стимулюють творчу активність учнів. По-перше, вони створюють проблемну ситуацію, яка вимагає нестандартного підходу до її вирішення. Школярі не можуть просто знайти готову відповідь, вони повинні проаналізувати різні джерела інформації, зіставити факти й створити власний продукт. По-друге, веб-квести часто включають елемент рольової гри, де учні виконують різні ролі, що стимулює їхню уяву та емпатію. Це допомагає подивитися на проблему з різних боків, що є важливим аспектом творчого мислення. По-третє, робота над веб-квестом часто відбувається в групах, що сприяє розвитку навичок співпраці та колективної творчості. Учні обмінюються ідеями, дискутують, приймають спільні рішення, що збагачує їхній творчий досвід.

Розробка веб-квесту з української літератури відкриває нові горизонти в навчальному процесі, дозволяючи вчителям застосовувати інноваційні методи викладання. Цей формат дає можливість створити інтерактивний ресурс, який заохочує учнів досліджувати українську літературу в захоплюючий спосіб. Розглянемо практичне застосування веб-квестів для розвитку творчого мислення школярів на уроках української літератури в 5 класі.

Мета – підвищення мотивації учнів, набуття ними навичок роботи з інформацією, розвиток критичного мислення. *Основні завдання*: стимулювати у дітей інноваційне мислення; сформувати навички критичного аналізу інформації; навчити їх чітко та аргументовано висловлювати власну думку; розвинути навички подолання труднощів; сприяти самостійній організації творчого процесу.

Підготовка веб-квесту включає взаємопов'язані етапи, кожен з яких відіграє важливу роль у створенні ефективного навчального ресурсу.

I етап. Визначення теми веб-квесту та його цілей. Учитель повинен обрати тему, яка відповідає навчальній програмі з української літератури для 5 класу та сформулювати мету. Наприклад, «Чарівні перетворення у казці «Лелія» Лесі Українки», «Тема змін пір року (Валерій Шевчук «Чотири сестри»)». Важливо охарактеризувати ключові компетентності, які будуть розвиватися в процесі виконання веб-квесту.

II етап. Розробка моделі веб-квесту. Учитель української літератури повинен проявити креативність, створюючи захоплюючу сюжетну лінію, яка буде цікавою для учнів 5-го класу. Потрібно продумати ролі для учасників та спланувати послідовність завдань.

III етап. Підбір ресурсів. Учителю потрібно знайти та відібрати надійні, доступні для розуміння учнями Інтернет-джерела з української літератури, а при необхідності створити власні дидактичні матеріали у цифровому форматі (презентації, відео чи інтерактивні завдання). Усі ресурси повинні відповідати віковим особливостям учнів та навчальним цілям.

IV етап. Розробка завдань. Вчитель готує завдання різного рівня складності, розробляє чіткі інструкції до кожного завдання та забезпечує різноманітність форм роботи.

V етап. Розробка критеріїв оцінювання. Необхідно створити чіткі вимоги до роботи учнів, удосконалити форми самооцінювання та взаємооцінювання, визначити значущість кожного з параметрів у загальній оцінці (якість аналізу літературного твору, креативність у виконанні завдань, вміння працювати в команді, грамотність та культуру мовлення).

VI етап. Створення веб-сторінки квесту. Учитель обирає зручну платформу (наприклад, Всеосвіта, WordPress), розробляє структуру та наповнює її контентом (завданнями, інструкціями, ресурсами та критеріями оцінювання). Важливо створити інтуїтивно зрозумілий та візуально привабливий інтерфейс, цікавий для п'ятикласників.

VII етап. Тестування та доопрацювання. Перед упровадженням квесту в навчальний процес необхідно провести випробування усіх його елементів, перевірити роботу посилань та інтерактивних складових. Бажано залучити до цього колег або невелику групу учнів для отримання зворотного зв'язку та внесення необхідних коректив.

VIII етап. Підготовка методичних матеріалів. Учитель розробляє детальний план уроку з використанням веб-квесту, створює інструкції для учнів для роботи з інтерактивним завданням.

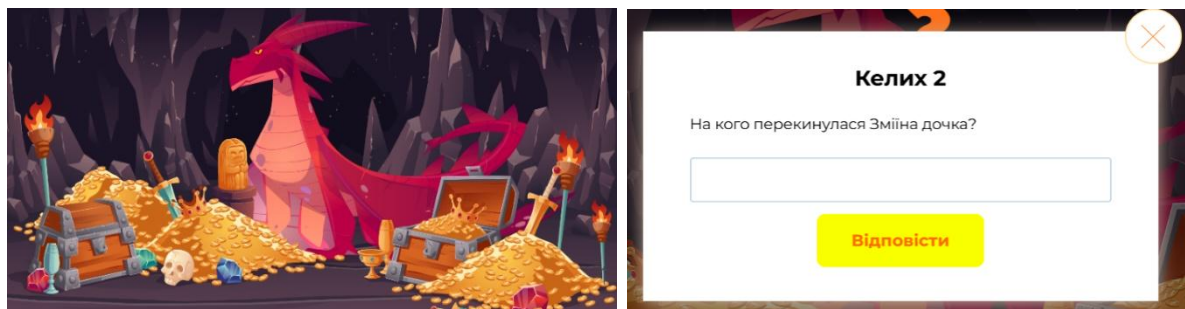
Веб-квести сприяють розвитку критичного мислення, креативності та цифрових навичок, а учні активно залучаються до процесу навчання. Хоча створення веб-квесту потребує значних зусиль та уваги до деталей, результатом є зацікавлені учні, готові до нових знань та вражень.

Розглянемо фрагмент уроку з української літератури з використанням веб-квесту [17].

Тема: Народна казка «Яйце-райце» (рис. 1).

Рисунок 1

Веб-квест Народна казка «Яйце-райце»

Джерело: власна розробка [17]

Мета: ознайомити учнів з українською народною казкою «Яйце-райце»; навчити вичерпно відповідати на запитання за змістом художнього тексту та переказувати текст; розвивати культуру зв'язного мовлення, логічне мислення, увагу, пам'ять; збагачувати словниковий запас учнів; формувати світогляд;

виховувати в учнів почуття поваги, пошани до різних видів мистецтва, зокрема до літератури.

Тип уроку: узагальнення та систематизація знань.

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань.

Бліц-опитування:

- Що таке казка?
- Які види казок ви знаєте?

III. Мотивація навчальної діяльності.

IV. Узагальнення та систематизація знань.

Робота за змістом казки.

Посилання на веб-квест.

URL: <https://vseosvita.ua/webquest/narodna-kazka-yaitse-raitse-36137.html>

У веб-квесті Народна казка «Яйце-райце» учні занурюються у дивовижний світ разом з Драконом, відшуковуючи запитання, сховані під скарбами.

Тестові завдання:

1. Скільки років Мисливець відгодував Орла? (*Три*)
2. Що не могли поділити Миша й Жайворонок? (*Зерно*)
3. Хто дав чоловікові яйце-райце? (*Батьки Орла*)
4. Чим Мисливець годував Орла? (*М'ясом*)
5. Хто допоміг загнати худобу в яйце-райце? (*Змія*)
6. Кого відправила Змія в погоню? (*Свого чоловіка*)
7. Чи згадав парубок дівку? (*Так*)
8. На кого перекинулася зміїна дочка? (*На золотого зайця*)
9. Кого зліпила дівка з тіста? (*Голубів*)
10. На кого перетворилася Змія, коли підбігла до річки? (*На щуку*)
11. Скільки завдань мав виконати хлопець? (*Три*)
12. Кого мав віддати Змії Стрілець за допомогу? (*Сина*)

13. Усі підказки відкрито. Подивись уважно: ключем є персонаж народних казок, зображений на картинці! (*Дракон*)

Метод «Незакінчене речення»

Під час проходження веб-квесту мені сподобалося....

Під час проходження веб-квесту мені не сподобалося....

Найбільше мене вразило...

Впровадження веб-квесту за народною казкою «Яйце-райце» на уроці української літератури є ефективним інструментом для розвитку учнівських навичок. Такий формат сприяє активному залученню школярів до процесу навчання, мотивує їх до самостійного пошуку інформації та творчого мислення.

Веб-квест дає можливість інтегрувати різні дисципліни, такі як література, історія та інформаційні технології. Учні можуть досліджувати культурний контекст казки, аналізувати персонажів та їхні мотиви, а також працювати в групах, що розвиває їх комунікативні навички.

Веб-квести демонструють вражаючу різноманітність форм і змісту, що дозволяє вчителям ефективно досягати освітніх цілей. Веб-квест може бути як коротким оповіданням, так і великою епопеєю з багатьма героями та сюжетними лініями. Інтерактивні технології дозволяють створювати індивідуальні та командні завдання, що варіюють за рівнем складності.

Висновки. Одним із ключових завдань сучасної освіти є стимулювання творчого мислення та активізація творчих здібностей, що є важливою умовою для самореалізації особистості. Ідеї, які виникають в процесі творчого мислення, становлять основу для розвитку творчих здібностей, але вони включають не лише створення нових ідей, а й уміння реалізувати, адаптувати та вдосконалювати їх.

Розробка веб-квесту з української літератури відкриває нові можливості в освітньому процесі, надаючи вчителям можливість застосовувати інноваційні підходи до навчання. Такий формат дозволяє створювати інтерактивні ресурси, які заохочують учнів до цікавого та захоплюючого вивчення української

літератури. Основною метою літературного веб-квесту є спонукання учнів до самостійного пошуку нової інформації, розширення та поглиблення їхніх знань через інтеграцію різноманітних джерел. Учні здобувають знання самостійно, з мінімальним втручанням вчителя, що дозволяє їм бути активними учасниками навчального процесу. Впровадження веб-квестів на уроках української літератури в 5 класі вимагає від учителів високого рівня підготовки, вміння адаптувати навчальний матеріал до потреб учнів, креативності та уважності до деталей, щоб завдання були зрозумілими, цікавими і відповідали віковим особливостям учнів. Веб-квести відрізняються різноманітністю форм і змісту, що дає змогу вчителям обирати найбільш відповідні варіанти для конкретної теми або жанру. Крім того, веб-квести можуть бути адаптовані до різних рівнів підготовки учнів, що робить їх універсальним інструментом для роботи в класі.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку вбачаємо в розробці нових моделей веб-квестів та адаптацію їх до різних вікових груп і дисциплін.

Список використаних джерел

1. Латиш Н. М. Прояви творчого мислення молодших школярів в процесі розв'язування нових задач в ускладнених інформаційних умовах. *Психологічні проблеми творчості* : матеріали XXIV міжнар. психолог. конф. (Київ, 24 лип. 2024 р.). Київ, 2024. С. 153-160.

2. Третьак Т. М. Дослідження проявів творчого мислення старшокласників в ускладнених інформаційних умовах. *Актуальні проблеми психології. Психологія творчості*. 2020. Т. 12. Вип. 27. С. 245-256.

3. Моляко В. О., Третьак Т. М. Творче мислення особистості за умов екстремальності та інформаційної невизначеності. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Психологія*. 2022. Т. 33 (72). № 2. С. 30-37. DOI: <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2022.2/06>.

4. Бондаренко Ю. І. Розвиток літературно-творчих здібностей школярів на основі жанрового та структурно-стильового шляхів аналізу. *Слобожанський науковий вісник. Серія Філологія*. 2023. Вип. 2. С. 44-49. DOI: <https://doi.org/10.32782/philspu/2023.2.8>.
5. Павленко І. Г., Курліщук І. І. Особливості розвитку творчих здібностей учнів засобами мистецтва в сучасній загальноосвітній школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2020 р., № 70, Т. 3. С. 89-93. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-3.16>.
6. Лаврова А. Метод проєктів на уроках української літератури в старших класах. *Молодий вчений*, 2021. № 4(92). С. 50-53. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-4-92-11>.
7. Ivanova G. Web-quest as a pedagogical stimulation of students' positive motivation for mental work. *Europejskie Studia Humanistyczne: Państwo i Społeczeństwo*. 2020. Vol. 1. P. 55-68. DOI: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2020.1.05>.
8. Мхитарян О., Олійник О. Особливості використання технології веб-квесту на уроках української літератури. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2018. № 4 (63). С. 75-81.
9. Маргітич К. Є. Теоретичне обґрунтування проблеми розвитку творчих здібностей учнів у процесі навчання української мови і літератури. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 2 (2). С. 145-153. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-2\(2\)-145-153](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-2(2)-145-153).
10. Баліцька І., Караман О. В. Веб-квест як засіб створення розвивального середовища у процесі навчання української мови учнів 11 класу. *Наукові доробки магістрантів Інституту філології*. 2018. Т. 1. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/300405055.pdf> (дата звернення 08.03.2025).
11. Корицька Г. Р. Використання веб-квест технології у навчанні учнів української мови на засадах діяльнісного підходу. *Інформаційні технології і*

засоби навчання. 2018. Т. 65. № 3. С. 66-75.

DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v65i3.1984>.

12. Яновська Т. А. Творче мислення та уява в структурі креативності молодших школярів. *Психологія і особистість*. 2021. Вип. 2 (20). С. 170-180.

DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4078.2021.2.239980>.

13. Сова М. О., Деніжна С. О., Петухова І. О. Психологія творчості : навч. посіб. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 392 с.

14. Парфілова С. Л. Теоретико-методичні засади розвитку літературно-творчих здібностей молодших школярів. *Дошкільна та початкова освіта в сучасному педагогічному просторі* : монографія / за заг. ред.: О. В. Лобової, С. М. Кондратюк. Суми, 2020. С. 7–26.

15. Андрос М. Є. Застосування технології веб-квесту під час змішаного навчання. *Distance Education in Ukraine: Innovative, Normative-Legal, Pedagogical Aspects*. 2023. Vol. 1(3). P. 53-65. DOI: <https://doi.org/10.18372/2786-5495.1.17764>.

16. Клименюк Н. В., Медведєва С. В., Малікова Л. А. Розвиток креативності в дітей дошкільного віку засобами квесту. *Вересень*. 2022. № 3. С. 65-77. DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.3.2022.07>.

17. Солодюк Н. В. Вебквест : Народна казка «Яйце-райце». URL: <https://vseosvita.ua/webquest/narodna-kazka-yaitse-raitse-36137.html> (дата звернення: 17.04.2025).